USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové a soudců Ivo Pospíšila a Michala Bobka v právní věci žalobce: **A. Z.,** zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2023, č. j. OAM-1075/BA-BA01-ZA01-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 11. 2023, č. j. 17 Az 25/2023-34,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátovi Mgr. Ladislavu Bártovi **se nepřiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný napadeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a podle § 16 odst. 1 písm. a) tohoto zákona zamítl žádost žalobce jako zjevně nedůvodnou, neboť žalobce uvedl pouze důvody ekonomické a nikoli skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být v Gruzii vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo že by mu tam hrozila vážná újma podle § 14a tohoto zákona.

[2] Žalobce proti napadenému rozhodnutí podal žalobu, kterou Krajský soud v Plzni (dále jen „krajský soud“) zamítl. Žalobce před krajským soudem namítal, že o mezinárodní ochranu žádal především z obavy o své zdraví a bezpečnost, neboť při návratu do Gruzie

nebude schopen sehnat bydlení a zaměstnání, a tudíž bude uvržen do chudoby. Uvedl, že pochází z Abcházie, která je pod kontrolou Ruska, a pro tento svůj původ měl být ze strany gruzínských orgánů diskriminován. To mu o to více mělo ztěžovat hledání zaměstnání. Ačkoli žalovanému bylo známo, že žalobce je původem z Abcházie, nevěnoval tomu adekvátní pozornost a nevyhodnotil, zda žalobcův původ nemůže mít dopad na jeho situaci po návratu do Gruzie. Žalobce byl proto názoru, že si žalovaný v řízení neopatřil všechny potřebné informace ani nezohlednil adekvátním způsobem zprávy o situaci v zemi původu žalobce. Důvody pro udělení mezinárodní ochrany tak žalovaný podle žalobce nevyhodnotil dostatečně, podle žalobce byl dán přinejmenším důvod pro udělení doplňkové ochrany.

[3] Krajský soud shledal, že žalobce v řízení před žalovaným neuvedl žádný důvod významný pro udělení mezinárodní ochrany. V řízení před soudem pak žalobce bez vysvětlení uvedl nové důvody, které však mohl uvést dříve. Krajský soud konstatoval, že ze skutečností, které žalobce tvrdil, lze učinit srozumitelný, logický a na věc přiléhavý závěr, že žalobce žádal o mezinárodní ochranu čistě z ekonomických důvodů, což však nelze bez dalších okolností považovat za azylově relevantní. Na uvedeném závěru podle soudu nic nemění ani argument (vznesený žalobcem teprve v žalobě) o původu žalobce z Abcházie. Z podkladů ve spisu plyne, že žalobce území Abcházie opustil již v roce 1993 a od roku 2010 žil ve městě Tbilisi (tedy v hlavním městě Gruzie). V období od roku 1993 do roku 2018 žil žalobce v Gruzii, a neuvedl nic o tom, že by po dobu svého tamějšího pobytu byl pro svůj abcházský původ pronásledován. Svou žádost o mezinárodní ochranu žalobce odůvodňoval pouze obavami z ekonomických problémů, a ani u nich nijak neprokázal, že jsou způsobeny tím, že pochází z Abcházie.

[4] K námitce žalobce, že žalovaný měl z obecných informací sdělených žalobcem (mimo jiné o místě jeho původu) dovozovat další skutečnosti nad rámec důvodů výslovně uvedených, krajský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ohledně rozložení důkazního břemene ve věcech mezinárodní ochrany (ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS.) Podle něj břemeno tvrzení stíhá žadatele o mezinárodní ochranu. Jistá procesní aktivita je požadována i po správním orgánu, který by měl zjistit, zda jsou žadatelem tvrzené skutečnosti relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany. Primárně je to však žadatel, kdo je povinen prokazovat jednotlivá fakta. Správní orgán je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, které je podporují. Krajský soud k tomu shledal, že žalobce v posuzovaném případě neuvedl před správním orgánem žádné skutečnosti svědčící o tom, že by v Gruzii mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, či že by mu hrozila vážná újma podle § 14a téhož zákona. Takové skutečnosti nevyplynuly ani z dalších podkladů pro rozhodnutí, zejména správním orgánem opatřených informací o zemi původu založených ve spisu (jmenovitě informace odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra, z nichž vyplývá, že osoby původem z území Abcházie a Jižní Osetie mohou bez překážek pobývat na území Gruzie, které se nachází pod účinnou kontrolou ústředních orgánů). Za toho stavu krajský soud dospěl k závěru, že nebyl důvod, aby žalovaný za žalobce další fakta domýšlel.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Rozsudek krajského soudu považuje stěžovatel za nepřezkoumatelný, neboť se krajský soud měl pouze formalisticky odkázat na závěry žalovaného a nevypořádal se s důvody, z nichž je patrné, že je žalobce v zemi původu pronásledován, ani se nevypořádal s žalobními námitkami ohledně nedostatečně zjištěného skutkového stavu a nezákonnosti rozhodnutí žalovaného.

[7] Stěžovatel v kasační stížnosti dále v podstatě zopakoval své žalobní námitky, na nichž v kasační stížnosti setrval. K přijatelnosti kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že přesahuje jeho vlastní zájmy, což odůvodňuje jednak svým původem z Abcházie, kterou označil za separatistickou část země mající velmi vyostřené vztahy s vládou Gruzie, a dále se odkazuje na důvod spočívající v jím tvrzeném zásadním pochybení krajského soudu, které mělo mít dopad na hmotněprávní postavení stěžovatele.

[8] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na předchozí vyjádření k žalobě, neboť měl za to, že kasační námitky jsou obdobné žalobním. Žalovaný měl za to, že se dostatečně zabýval všemi skutečnostmi, kterými stěžovatel svou žádost o mezinárodní ochranu zdůvodnil, a rozhodl v souladu se zákonem o její nedůvodnosti. Souhlasí proto s rozsudkem krajského soudu a navrhuje kasační stížnosti nevyhovět.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a byla podána v zákonné lhůtě. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[10] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: 1. kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2. kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3. kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4. pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[11] Kasační stížnost je **nepřijatelná.**

[12] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tvrzenou nepřezkoumatelností rozsudku krajského soudu. Shledal přitom, že napadený rozsudek splňuje beze zbytku kritéria přezkoumatelnosti pro soudní rozhodnutí (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, či ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017 - 38). Z odůvodnění rozsudku je zjevné, že soud rozhodnutí žalovaného přezkoumal a že se žalobními námitkami zabýval. Z rozsudku jsou patrné úvahy, z nichž soud vycházel, a je seznatelné, z jakých důvodů soud ke svým závěrům dospěl. Rozsudek krajského soudu tedy není nepřezkoumatelný.

[13] Zásadním argumentem stěžovatele pro udělení mezinárodní ochrany je jeho ekonomická situace, konkrétně obtíže se získáváním zaměstnání v jeho zemi původu (Gruzii); právě k těmto obtížím také vztahuje jím tvrzenou diskriminaci, kterou má v Gruzii působit jeho původ z Abcházie.

[14] Kasační soud shledal, že krajský soud dostatečně a v souladu se zákonem odůvodnil závěr, že mezinárodní ochrana se pro výlučně ekonomické důvody neposkytuje a odkázal přitom i na relevantní judikaturu (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 - 43, ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54, a ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014 - 48). Stejně tak se krajský soud dostatečně po věcné i právní stránce vypořádal s žalobní námitkou týkající se žalobcova původu z Abcházie; i zde soud odkázal na relevantní judikaturu, pokud jde o důkazní břemeno tvrzení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS, č. j. 10 Azs 194/2015 32 ze dne 26. 11. 2015, či nález sp. zn. I. ÚS 425/16 ze dne 12. 4. 2016).

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že se krajský soud nedopustil stěžovatelem namítaného hrubého pochybení při výkladu hmotného či procesního práva. Nejde zjevně ani o otázku doposud neřešenou judikaturou kasačního soudu či otázku řešenou touto judikaturou rozdílně, kasační soud neshledal ani potřebu judikaturního odklonu; nenastaly tak ani jiné podmínky, pro které by mohla být kasační stížnost považována za přijatelnou. Kasační stížnost proto Nejvyšší správní soud odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, a usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[17] Nejvyšší správní soud stěžovateli ustanovil usnesením ze dne 8. 2. 2023, č. j. 1 Azs 1/2024 - 28 k ochraně jeho práv zástupcem advokáta Mgr. Ladislava Bártu. Podle § 35 odst. 10 část věty prvé za středníkem s. ř. s. platí v takovém případě hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce stát. Ustanovený advokát však v řízení o kasační stížnosti neučinil žádný úkon, a proto se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

pokračování

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. března 2024

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu